

közösen tett vállalásainkat és ezek ütemezését. Rögzítettük többek között egy HAWK munkaállomás és egy városi QLC mérőállomás üzemeltetési feltételeit a Tanszéken, illetve az ELTE lágymányosi mérőkertjében.

Hosszú évtizedekre nyúlik vissza sikeres együttműködésünk az OMSZ két szakmai folyóirata, az IDŐJÁRÁS és a LÉGGÖR szerkesztésében is. Az 1992 óta angol nyelven kiadott IDŐJÁRÁS-t 2009 óta a *Science Citation Index Expanded* és a *Journal Citation Reports/Science Edition* rendszerekben indexálják és kivonatolják, továbbá része a SCOPUS hivatkozási adatbázisának is. Örvedetes tény, hogy számos meteorológus PhD hallgató a folyóiraton keresztül ismerkedhet meg a nemzetközi publikálás szabályaival és kihívásaival. Az ELTE Földtudományi Doktori Iskolája – a meteorológusok többsége itt folytatja le doktori cselekményét – publikációs követelményrendszerében ismeri a folyóiratban közölt dolgozatokat.

A Magyar Tudományos Akadémia különböző fórumai is otthont teremtenek az OMSZ és a Tanszék közötti tudományos és szervezeti együttműködésre. A Meteorológiai Tudományos Napokat, ami többek szerint az MTA egyik legsikeresebb rendszeres tudományos rendezvénye, eddig 37 alkalommal rendezte meg a Meteorológiai Tudományos Bizottság. A szervezés és a lebonyolítás szinte minden alkalommal a két intézmény szakembereinek együttműködésével valósult meg. A Nemzetközi Geodéziai és Geofizikai Unió (IUGG) Magyar Nemzeti Bizottságát is az MTA Földtudományok Osztálya keretében működtetjük. Az IUGG tevékenysége összesen nyolc tudományos szövetség munkájából tevődik össze. Ebből három szövetség (léggörtudomány, krioszféra-tudomány, oceanológia) nemzeti képviselőt az OMSZ, illetve a Tanszék munkatársai látják el, ami egyrészt mutatja a meteorológus szakma súlyát és jelentőségét a földtudományokon belül, továbbá bizonyítja a tudományos együttműködés szinte kimeríthetetlen lehetőségeit. A K+F+I területén már a jelen is a szakmai-tudományos

hálózatok építéséről, a konzorciális módon megvalósított projektekről szól, ezek jelentősége várhatóan még tovább fog növekedni. Többek között az éghajlatkutatás, a levegőkörnyezet állapotának értékelése, vagy a távérzékelés területén az OMSZ és a Tanszék a további szoros együttműködésben érdekelt.

Az OMSZ és a Tanszék működését meghatározó külső körülmények a korábbi évtizedekhez hasonlóan most is folyamatosan változnak. A költségvetési előírások mind takarékosabb és ésszerűbb gazdálkodást és tervezést kényszerítenek ki a szolgáltatás, az oktatás és a kutatás területén is. Ma már természetes a magán-meteorológiai szolgáltatók – sok esetben jogilag hiányosan szabályozott – jelenléte a hazai és nemzetközi piacon, folyamatos versenyre és megújulásra kényszerítve az állami meteorológiai szolgáltatókat. Ezzel párhuzamosan tanúi lehetünk annak a folyamatnak, melynek során az európai tematikus tudásközpontok (pl. ECMWF, EUMETSAT) számos területen átveszik a korábban nemzeti szinten, szétaprózottan végzett operatív és kutatási feladatokat annak érdekében, hogy valamennyi tagország számára hatékonyabb és megbízhatóbb szolgáltatásokat nyújthassanak. A felsőoktatás területén a törvényi szabályozás változásai sarkallják alkalmazkodásra, illetve stratégia-váltásra az egyetemeket. Úgy gondolom, hogy az OMSZ szakmai céljainak teljesítéséhez a továbbiakban is elsősorban az ELTE-ről kikerülő, jól képzett meteorológusokra számíthat. További hosszú, eredményes évtizedeket kívánok a Tanszék munkájához, és a két intézmény együttműködéséhez!

Irodalom

- Czelnai R., 1995: Az Országos Meteorológiai Szolgálat 125 éve (1870-1995). *Országos Meteorológiai Szolgálat*, Budapest.
 Ismail-Zadeh A.T., 2011: Yearbook of International Union of Geodesy and Geophysics. ISSN 1038-3846, Karlsruhe, Germany

KISLEXIKON

POCKET ENCYCLOPAEDIA

Somfalvi-Tóth Katalin

Országos Meteorológiai Szolgálat, H-1525 Budapest Pf. 38, toth.k@met.hu

atmidometrum <lat. rég.>, *párolgásmérő*, a párolgás mérésére szolgáló eszköz. A Societas Meteorologica Palatina (1780-1793) hálózatában használt négy alapműszer, a barometrum, a hygrometrum, a thermometrum és az ~ egyike. (*Bartholy J. és Gyuró Gy.: A meteorológia oktatásának és kutatásának története az ELTE-n és jogelődein*)

deklinatorium <lat. rég.>, a földmágnességi északi irány és csillagászati északi irány közötti eltérés meghatározására használt eszköz. (*Bartholy J. és Gyuró Gy.: A meteorológia oktatásának és kutatásának története az ELTE-n és jogelődein*)

electrometrum <lat. rég.>, *elektrométer*, az elektromos töltés vagy potenciál-különbség mérésére szolgáló műszer a Societas Meteorologica Palatina (1780-1793) hálózatában. (*Bartholy J. és Gyuró Gy.: A meteorológia oktatásának és kutatásának története az ELTE-n és jogelődein*)

hyetometrum <lat. rég.> a lehullott csapadék mérésére szolgáló eszköz neve a Societas Meteorologica Palatina (1780-1793) hálózatában. Téglalakú edény, amelynek felfogó felülete 36,1 x 36,1 cm (1 láb) volt. (*Bartholy J. és Gyuró Gy.: A meteorológia oktatásának és kutatásának története az ELTE-n és jogelődein*)